

Rapport från expertgrupp och kommitté om frukt och grönsaker, 11 oktober 2016

Sammanfattning

- KOM ville inte säga när de tror att förordningarna som ersätter 543/2011 kommer att träda ikraft. De siktar på publicering (vilket inte är samma sak) i mars 2017.
- Många länder tyckte att handelsnormerna borde diskuteras av expertgruppen för handelsnormer istället. KOM berättade att den gruppen inte finns längre, och att alla diskussioner om frukt och grönsaker därför ska göras i det här forumet.
- KOM informerade om att importkvoterna för vitlök och svamp kommer att ökas något, för att ta hänsyn till att Kroatien blivit EU-medlem.

Från Sverige deltog Katarina Johansson från Jordbruksverket.

Expertgruppen för delegerade akter

1. Frukt och grönsaker

1.1 Ändring av 543/2011, antagande av den delegerade akten

KOM:s interna konsultationer bör avslutas den här veckan, och texten kommer sedan att publiceras på webbplatsen i fyra veckor för kommentarer. De räknar inte med många kommentarer därifrån. Akten kommer sedan att antas av KOM, troligen i början av januari.

Förordningen publiceras troligen i slutet av mars.

KOM ville inte säga när den kommer att träda ikraft, eftersom det beror på hur det går med antagandet. De räknade med att alla delar kommer att träda ikraft samtidigt, och påminde om att övergångsbestämmelserna var flexibla.

1.2 Effekter av det ryska importstoppet

I september 2016 hade den gamla krisförordningen omfattat nästan 580 000 ton frukt och grönsaker, till en kostnad av 215 miljoner euro. Den överlägset största produkten är äpplen. Persikor och nektariner kommer på andra plats, men de berörda kvantiteterna är mycket mindre.

En mycket stor del av produkterna har gått till gratisutdelning. Omkring 200 miljoner euro (av de totala 215) har använts till det.

I det nedbantade stöd som trädde ikraft i juli i år har hittills 50 000 ton omfattats av stödet. De största volymerna avser äpplen, men de största beloppen avser persikor.

Om man slår samman alla krisåtgärder som varit ikraft sedan det ryska importstoppet infördes i augusti 2014 så uppgår det totala stödet till 400 miljoner euro.

Diskussion vid mötet

Ett par länder ville ha större kvoter för den innevarande säsongen. De hade låga priser bland annat på äpplen och päron, och menade att dagens kvoter var för små. De föreslog att man skulle kunna utnyttja de kvoter på 3 000 ton som delats ut till alla länder oavsett om dessa velat ha dem eller inte.

KOM betonade att de här krisåtgärderna var tillfälliga, och att det därför var rimligt att fasa ut dem. De påpekade också att de redan spenderat 400 miljoner euro på att återta frukt och grönsaker, och det var inte lätt att övertyga andra parter om att det här var det bästa sättet att spendera EU-medel.

KOM påpekade också att de MS som hade hög anslutning till PO borde kunna utnyttja de högre ordinarie stödåtgärderna istället för att förlita sig på tillfälliga krisåtgärder. De insåg att producenterna i vissa länder inte är särskilt organiserade i dagsläget, men organisationsgraden ökar. KOM menade att det är MS sak att främja PO-anslutning så att de ordinarie åtgärderna fungerar bättre.

KOM konstaterade att endast ett land anmält att de inte ville utnyttja sin kvot, men betydligt fler använde den inte. KOM uppmanade alla berörda länder att anmäla till dem om de inte ville ha sina 3 000 ton, senast den 31 oktober.

1.3 Anpassning av EU:s handelsnormer till FNECE:s normer

KOM föreslår ett antal justeringar för att anpassa EU:s produktspecifika normer till de normer som slagits fast av FNECE. En del justeringar avser ändringar som man räknar med att FN kommer att anta på mötet i Genève i november.

Flera länder påpekade att en del av punkterna kanske inte alls skulle röstas igenom i FN i november. De betonade också att alla förändringar i FN måste återspeglas i EU-dokumentet.

Ett land undrade vad som hände med den övergripande diskussionen om handelsnormerna i expertgruppen. KOM svarade att det inte hänt någonting, och att de här justeringarna inte hade med den processen att göra.

KOM räknade med att de flesta ändringarna skulle gå igenom i FNECE i november, och de ville anpassa EU-normerna så fort som möjligt. De noterade att det tar tid att anpassa en EU-förordning, så därför ville de få igång diskussionen i expertgruppen så snabbt som möjligt.

Vad är rätt forum för mötet?

KOM började gå igenom dokumentet i detalj. Deras plan var att gå igenom en produkt i taget. Flera länder protesterade, eftersom de menade att det fanns en expertgrupp för handelsnormer som borde diskutera det här.

KOM svarade att den här expertgruppen är rätt forum för diskussionen. DG Agri håller på att omorganiseras, och ett område som kommer att centraliseras är hanteringen av kommittéer och expertgrupper. Det betyder i praktiken att det kommer att bli färre specialismöten. Kommittén för frukt och grönsaker ska därför i framtiden hantera alla frågor om de produkterna.

KOM vill därför ha detaljkommentarer på mejl och vill att länderna ska lyfta fram de viktigaste kommentarerna på mötet.

KOM betonade också att den tekniska diskussionen om handelsnormerna ska ske i FNECE. Det EU-mötet ska göra är att informera om vad som kommer att hända med normerna, inte att diskutera innehållet. Även om EU vill avvika från FNECE-normen så bör det inte bli en särskilt teknisk diskussion, utan en politisk som den här gruppen bör klara av. KOM betonade att det behövs en stark anledning för sådana avvikelser.

Andra övergripande frågor

Ett land undrade vad som händer med artiklarna i förordning 543/2011 när PO-reglerna bryts ut kring årsskiftet.

KOM svarade inte rent ut, men de verkade ta för givet att de berörda delarna av förordningen kommer att fortsätta gälla tills vidare.

2. Skolfruktsprogrammet

2.1 Nya skolprogrammet, antagande av den delegerade akten

Dokumentet har legat ute på KOM:s webbplats för kommentarer från allmänheten. Den 30 september gick tidsfristen ut. KOM har fått in kommentarer från två aktörer, dels från Interfel och dels från organisationen *School and Nursery Milk Alliance*. Deras kommentarer ska ligga på webbsidan.

Kommentarerna var i grunden positiva. De innehöll en del förslag, men KOM anser att de redan täcks av förslagen i deras nuvarande lydelse.

De räknar med att förordningarna kommer att antas i början av november. Då går den delegerade akten till Rådet och Europaparlamentet för godkännande, och förhoppningsvis räcker det med två månader. I så fall träder de nya reglerna ikraft i januari 2017.

Kommentarer på enskilda artiklar

Ett land hade hoppats att artikel 5 skulle ha ändrats så att nätverkande uttryckligen nämns som en stödberättigande aktivitet. KOM svarade att de inte tänkte ändra förordningen i det avseendet, eftersom de var styrda av vad som står i rådsförordningen. De menade dock att nätverkande var stödberättigande, och kunde eventuellt ta upp det i riktlinjerna.

Ett land undrade om artikel 6.5 innebar att de kunde förlita sig på gamla erkännanden av stödsökande, även om den förordning de då baserat sig på inte nämndes i artikeln.

Ett land undrade också om artikel 6.5. De undrade om de kunde acceptera erkända sökande från skolmjölksprogrammet direkt till skolfruktsdelen också, nu när de tänker börja tillämpa båda delarna av programmet?

Kommittémötet

1. Frågor som kan gå till omröstning

Inga frågor kom upp för omröstning.

2. Nya skolprogrammet

2.1 Utkast till genomförandeförordning

Det har nästan inte hänt något med förordningen sedan förra mötet. Texten har legat ute i en månad på webbsidan för konsultationer och hittills har de inte fått in några kommentarer. Tidsfristen går ut imorgon.

Förordningen ska röstas på vinkommittén nästa vecka.

Översättningarna är nästan klara. Det kommer inte att ske någon formell konsultation med MS för genomförandeakten, men MS kan ändå kontrollera dem i förväg.

Den ska antas i november samtidigt som den delegerade akten, och den träder ikraft i mitten av januari om allt går som planerat.

Diskussionen vid mötet

Ett land hade fortfarande invändningar mot texten. Bland annat ogillade de artikel 4.3; de ville att MS skulle få slå fast ansökningsperiodens längd själva. KOM avvisade detta för att hålla förordningen enklare.

Två länder ville båda att förordningen uttryckligen skulle hänvisa till målgrupper (plural) istället för bara målgrupp. KOM menade att man kan slå fast olika målgrupper för de olika delarna av programmet, eller i olika regioner. Det kommer att framgå av mallen för den nationella strategin (se nästa punkt).

Ett land undrade varför artikel 4.6 om dokumentation inte ändrats. De undrade också om minskningen med 1 % om ansökningarna kommer för sent. De ville ha det i riktlinjerna.

Ett land var allmänt besvikna på texten eftersom få av MS förslag hade gått igenom, men gick inte in på detaljer. KOM betonade att de alltid läser och funderar på alla förslag, men det betyder inte att de kan anta dem.

Ett land ville ha ett par förtydliganden, bland annat om artikel 5.1, och hoppades att riktlinjerna skulle komma snart. KOM bekräftade att riktlinjerna skulle täcka olika kontrollfrågor.

Ett land undrade om man fick ta hänsyn till ett stort inflöde av barn under skolåret, eller om man var helt bunden av regeln att det är antalet i början av skolåret som gäller (artikel 4.2.c). KOM hade pratat med revisorerna, som menar att MS kan be om uppdateringar från leverantörerna om hur många barn som de faktiskt levererar till.

KOM om riktlinjerna

Flera MS frågade om när riktlinjerna skulle vara klara och vad de skulle omfatta.

KOM svarade att riktlinjerna behöver förankras internt med både juristerna och revisorerna. Till nästa möte kan vi få se en första skiss på vilka områden som riktlinjerna kommer att omfatta, men inga textförslag.

2.2 Mall för nationella strategin

KOM noterade att mallen bygger på vad som gäller idag för skolfruktsprogrammet. Punkter i grått är frivilliga. MS behöver inte lägga in dem i strategin, men måste tillhandahålla informationen om KOM ber om det.

KOM påminde om att strategierna ska vara inlämnade senast i augusti 2017, så de siktade på att mallen skulle vara klar i god tid innan dess. De ville ha MS kommentarer på mejl inom två veckor.

Diskussionen vid mötet

Länderna välkomnade utkastet men hade flera kommentarer på det.

Ett land undrade om MS kan dela ut enbart förädlade frukter och grönsaker. KOM svarade nej, prioriteringen är på färska produkter.

Ett land ville ha ett tydligare dokument; de tyckte att det var för vagt. I punkt 5.4 gillade de inte hänvisningen till ”hälso- och miljöaspekter”, eftersom miljö inte borde vara ett kriterium för hur man väljer produkterna. De trodde också att kraven i punkt 6 (beskrivning av kompletterande åtgärder) skulle vara för svår att fylla i.

Flera länder tyckte inte att det var nödvändigt att lista enskilda frukter och grönsaker i punkt 5. De ville hellre se ”citrusfrukt”, ”stenfrukt” och liknande grupper. KOM hade fått produktlistan från hur de flesta strategierna är skrivna idag, och menade att rådsförordningen inte tillåter något annat än att man räknar upp alla berörda produkter.

Ett land undrade om tillsatser av fett och salt gällde produkter som tillsats i själva produktionen, eller efteråt. KOM svarade inte direkt på frågan, utan sade bara att de tagit formuleringen från rådsförordningen.

Ett land undrade hur man skulle hänvisa till olika målgrupper (punkt 4). De uppskattade möjligheten att t.ex. rikta in programmet på regioner där man hade extra stora problem med barnfetma. De föreslog att strategin uttryckligen skulle lista en del saker som inte var stödberättigande, som till exempel moms.

Ett land tyckte att indikatorerna inte fångade upp mer kvalitativa aspekter, och ville ha något mer flexibelt. De ville också bryta isär hälso- och miljöargument i

den ruta där man måste ange prioriteringar för programmet. För kompletterande åtgärder var de tveksamma till om tabellen skulle fungera, eftersom de inte räknade med särskilt mätbara resultat.

Två länder undrade om man i punkt 3 (budget) kunde ange ett intervall, eller om man måste ange en exakt siffra. Och vad händer i så fall om beloppet ändras under löptiden? KOM menade att man bör vara så exakt som möjligt, och om budgeten ändras under perioden så bör MS anmäla en ändring i strategin.

Ett land undrade om ordet ”variety” betydde sort eller variation i det här sammanhanget, och menade att det borde framgå att det är frivilligt att ha kriterier för prioritering i avsnitt 5.4.

Ett land undrade om man inte kunde ha tabellform också för delar av avsnitt 7, om stödberättigande kostnader och val av leverantörer.

Ett land undrade om stödnivåerna i avsnitt 3 ska vara den preliminära fördelningen eller det stöd som landet har anmält att de skulle vilja ha. KOM menade att siffrorna ska bygga på den preliminära fördelningen, eftersom det är den enda uppgift som är känd när strategin ska lämnas in. Om MS vet att de ska föra över belopp mellan delarna så är det bra om man nämner det här.

Ett land tyckte att mallen skulle leda till ett för omfattande dokument. Eftersom strategin gäller i sex år så hinner belopp ändras under den perioden.

3. Trädgårdsprodukter

3.1 Ändring av 543/2011, antagande av genomförandeakten

Den interna granskningen pågår fram till och med fredag. Förordningen kommer förmodligen upp för omröstningen i början av december, och kommer att antas i början av januari. Den kommer att publiceras i slutet av mars.

Det är inte sagt än vilket datum den träder ikraft, men det är i alla fall klart att genomförandeakten och den delegerade akten kommer att träda ikraft samtidigt.

Ett par länder framförde att de tillsammans skickat skriftliga synpunkter om miljöreglerna i förordningen, och ville ha svar. KOM bekräftade att de fått skriftliga synpunkter från länderna. De höll på att förbereda ett svar.

Ett land undrade när vi kan börja arbeta med riktlinjerna. KOM konstaterade att det inte var bestämt än. Förordningarna måste antas först.

3.2 Ändring av 1979/2006 om vitlök från Kina

Kvoterna för vitlök diskuteras just nu i den horisontella kommittén, men diskussionen här i frukt- och grönsakskommittén handlar om en annan fråga. Det enda syftet med förslaget är att anpassa kvotvolymen med anledning av att Kroatien blivit EU-medlem.

Kvoten ökas med Kroatiens traditionella import, och fördelas på de kvartalsvisa kvoterna. KOM betonade att det här var en mekanisk övning som styrdes av

internationella överenskommelser. Punkten kommer upp för omröstning på novembermötet.

Ett land ville diskutera den horisontella frågan i den här kommittén också. De hade problem med förslagen, framför allt med utvecklingen av nya importörer i förhållande till traditionella. De var också tveksamma till referenskvantiteterna.

KOM menade att den frågan ska tas upp på den horisontella kommittén istället (på deras möte i morgon).

3.3 Ändring av 341/2007 om svamp från Kina

Kvoterna för svamp diskuteras just nu i den horisontella kommittén, men diskussionen här i frukt- och grönsakskommittén handlar om en annan fråga. Det enda syftet med förslaget är att anpassa kvotvolymen med anledning av att Kroatien blivit EU-medlem.

Kvoten ökas med Kroatiens traditionella import. KOM betonade att det här var en mekanisk övning som styrdes av internationella överenskommelser. Punkten kommer upp för omröstning på novembermötet.

3.4 Marknadssituationen för frukt och grönsaker

KOM gick igenom de [dashboards](#) som är publicerade på deras webbplats.

Äpplen: Polen hade inte bara problem med att den ryska marknaden fallit bort, utan de hade också stora problem med kvaliteten i år. Även Spanien hade en hel del hagelskador i år. Tyskland var dock det land som just nu hade de lägsta priserna i förhållande till treårsgenomsnittet.

Tomater: Priserna ligger ganska nära treårsgenomsnittet i flera länder. Priset i Nederländerna låg samtidigt ovanligt lågt.

Citrusfrukt: Marknadsåret tog slut i augusti, så KOM hade inte mycket nytt att säga nu. Globalt sett har flera länder problem med skadegörare på citrusfrukt, och det skulle kunna pressa priserna uppåt.

Ett land berättade att de hade mycket höga priser på tomater just nu. Det betydde på att den odlade arealen minskat med 20 procent jämfört med förra året, så priserna var riktigt dåliga. För andra grönsaker såg situationen däremot svår ut. Många producenter valde att lämna sektorn.

Ett land bekräftade att deras situation var allvarlig, särskilt för äpplen. Priserna för industrifrukt var så låga som fem eurocent per kilo. De hade rätt att exportera till Kina och började söka sig till Vietnam också, men det var svårt för dem att ersätta den ryska marknaden. Priserna var låga också för kål och lök.

3.5 Övriga frågor om frukt och grönsaker

Inga övriga frågor togs upp.

Nästa möte

Nästa möte hålls den 15 november.